

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Транспорт – найважливіша ланка у сфері економічних відносин, одна із провідних галузей матеріального виробництва. Саме транспорт бере участь у створенні продукції та доставці її споживачам, здійснює зв'язок між виробництвом та споживанням, між різними галузями господарства, між країнами та регіонами.

Ефективне функціонування транспорту є необхідною умовою стабілізації, здійснення економічних перетворень, підвищення життєвого рівня населення, забезпечення національної безпеки України в цілому.

Для розвитку транспортної системи важливе значення на усіх рівнях господарювання займає оцінка та аналіз її ефективності. Ефективність є конкретною формою дії закону економії часу. Їх зв'язок здійснюється через зростання продуктивності праці. Її підвищення означає зростання ефективності сукупної праці, збільшення ефективності всього виробництва, зумовленої насамперед прогресом продуктивних сил [1, с. 508]. Ефективність вимагає, щоб гранична корисність, пов'язана з виробництвом кожної нової одиниці будь-якого товару (додаткова корисність в результаті виробництва ще однієї одиниці товару), дорівнювала його граничним витратам, тобто додатковим витратам, обумовленим виробництвом кожної нової одиниці товару. При перевищенні граничної корисності граничних витрат суспільство отримало б прибуток від виробництва більшої кількості цього товару, а якщо гранична корисність була б менша граничних витрат – було б вигідно скоротити таке виробництво [3, с.72].

Ефективність функціонування транспортної системи залежить від здатності задовольняти ті чи інші потреби, тобто результативності. Необхідно досліджувати результати використання трудових, матеріальних ресурсів, основних фондів і ін. Що стосується оцінки ефективності транспортного виробництва, то необхідно звертати увагу безпосередньо на транспортний процес та його складові. Враховуючи особливості транспортної діяльності розрахунок ефективності повинен відповідати таким вимогам як [2, с. 91]:

- комплексність – врахування різних наслідків функціонування транспорту (організаційних, економічних соціальних, екологічних фінансових і т.д.);
- врахування мети – формування інформаційної бази розрахунку, набір показників і критеріїв в залежності від мети;
- динамічність – врахування фактору часу;
- керованість – вплив оцінки ефективності на показники виробництв.

Таким чином, ефективність транспорту є мірою фактичного досягнення результатів. Саме ефективність є тим показником раціональності використання техніко-економічного потенціалу та здатності адаптації до змін зовнішнього середовища. Визначення ефективності надання транспортних послуг є головним інструментом в процесі прийняття зважених управлінських рішень, та характеризує рівень розвитку транспортної системи, а отже, є основою в формуванні соціально-економічних зв'язків між різними суб'єктами господарювання.

Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с. 2. Сич Є.М. Економіка вагонного господарства: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [Текст] / Є.М. Сич, Н. І. Богомолова, В.П. Гудкова, В. М. Кислий. – К.: Логос, 2007. – 327 с. 3. Стиглиц, Дж. Ю. Економікагосударственного сектора / Пер, с англ. — М.: Изд-во МГУ: ИНФРА-М, 1997. – 720 с.